

krsnuće. Tumači razlike među pojedinim biblijskim piscima: Pavao, Marko, Matej, Luka i Ivan. Ističe teološku zaokupljenost pojedinih pisaca i njihovih djela. Pokušava iznijeti vjersku i ekleziološku pozadinu pojedinih evanđelja. To su vrlo vrijedna izlaganja koja čitatelju nude dimenziju u kojoj može dublje razumjeti sve ono što u nastavku knjige pisac tumači gledom na muku, smrt i uskrsnuće Isusovo (pashalno otajstvo).

Pavao je u svojim poslanicama prvi iznio poruku uskrsnuća i istaknuo njegovu važnost za vjeru prvih kršćana. Pavao pretpostavlja činjenicu uskrsnuća Isusova kao nepobitnu stvarnost na kojoj gradi kršćansku vjeru i sav kršćanski život: kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih i mi moramo uskrsnuti, moramo skinuti staroga čovjeka i obući novoga čovjeka. Pavao gradi na temelju Isusova uskrsnuća i kršćansku mistiku. Protumačivši Pavlovu važnost za bolje razumijevanje Isusovoga uskrsnuća, Rozman zatim prikazuje i poruku evanđelista Marka, Luka, Mateja i Ivana.

Na vrlo privlačiv način pisac uvodi čitatelja u otajstvo Kristove muke i njegova uskrsnuća, vodeći čitatelja sve od uhićenja Isusova u Getsemanskom vrtu pa do Isusovih ukazanja učenicima na sam dan Uskrsa.

Premda je Rozman knjigu pisao za šire čitateljstvo, ipak ne pojednostavljuje kršćansku poruku nego pokazuje svu ozbiljnost, težinu, dubinu i važnost kršćanske poruke uskrsnuća Isusova. Ovo je djelo izvrstan poklon za uskrsne blagdane: čitajući Rozmanovu *Veliku noć* bolje ćemo razumjeti otajstvo Isusova uskrsnuća. Knjigu preporučamo jednako svećenicima koji je trebaju čitati da bi bolje propovijedali za uskrsni blagdan, i uopće u Velikom tjednu, kao i svima onima koji žele produbiti svoju vjeru.

Adalbert Rebić

FRANJO TOPIĆ (Priredio), *TEOLOŠKE TEME*. Zbornik predavanja održanih u Vrhbosanskoj bogosloviji. Vrhbosanska visoka teološka škola, Sarajevo 1991, 480 stranica.

U ovoj knjizi sabrana su predavanja izrečena na »Teološkoj tribini« u Vrhbosanskoj bogosloviji. Tribina je nastala iz svijesti profesorskog zbora Vrhbosanske visoke teološke škole da su pozvani poraditi na širenju teološke kulture koju su Sarajlije tako željni posjedovati.

Radovi nisu u knjizi doneseni kronološkim slijedom, onako naime kako su predavanja održana, nego su sintetski skupljeni pod raznim temama. Tako su radovi skupljeni pod ove naslove: I. Tko je čovjek (antropološka pitanja), II. Čovjek kao kršćanin, III. Lice Crkve, i IV. Granična pitanja.

U *prvom* dijelu čitamo niz radova o čovjeku: Što Biblija piše o čovjeku (B. Duda), O suodnosu ljudi (L. Gjergji). O duševnoj higijeni i značaju vjere za čovjeka (Vladeta Jerotić), O religiji u vremenu krize svjetovnosti (Jakov Jukić), O eutanaziji (Valentin Pozaić), O čovjekovoj religioznosti (Želimir Puljić), O slobodi u neslobodi (Josip Sremić) i o psihologiji hrvatskoga naroda (Antun Weissgerber).

U *drugom* dijelu su radovi koji govore o čovjeku kao *kršćaninu*: Obiteljski moral u Bosni (Tomislav Jozić), Laici u svjetlu sinode biskupa (Franjo Koma-

rica), Pastoralni radnik u razmišljanju pred sinodom biskupa (Andrija Kopilović), Vjera u Kraljevstvo Božje i kršćaninova situacija (Aldo Starić), Crkva između prava čovjeka i prava vjernika (Pero Sudar), Grijeh i pomirenje u svjetlu biskupske sinode 1983 (Miro Vrgoč), Marijanska duhovnost (Antun Weissgerber) i Žene u kršćanskoj zajednici prema Luki (Mato Zovkić).

U *trećem* dijelu pod naslovom *Lice Crkve* nanizano je nekoliko radova: Novi zakonik kanonskog prava (Velimir Blažević), Crkva i nacija (Š. Marasović), Uloga redovništva u Crkvi i svijetu (Luka Mardešić), Deset stoljeća spominjanja bosanske biskupije (Ivica Puljić), Iustitia et pax (Anton Stres), Teologija oslobođenja (Franjo Topić), Saborska obnova Crkve (Mato Zovkić).

U *četvrtom* dijelu, pod naslovom *Granična pitanja*, skupljena su sljedeća predavanja: Marksističko poimanje religije (Esad Ćimić), Religiozni elementi u novijem hrvatskom pjesništvu (Dubravko Horvatić), Parapsihologija i religija (Ante Kusić), Pastoralni problemi i perspektive naših iseljenika, Religiozni elementi u našoj novijoj književnosti, s posebnim osvrtom na pisce iz BiH (Drago Šimundža).

Odveć bi nam trebalo prostora i vremena da prikažemo svaki rad ponosob. Oni se jedni od drugih dosta razlikuju, i po provenijenciji i po specijalizaciji autora a i po samoj temi koju razrađuju. Neki su radovi strogo teološki, drugi su esejistički odnosno publicistički. Svakako, ovakav odabir tema vrlo je koristan: čitatelj će dobiti stanoviti uvid u vjersko i vjerničko gledanje na stvarnosti svakodnevnog života. Stoga su svi ti radovi vrijedni da im čitatelj posveti vremena. Oni nas obogaćuju i otvaraju nam nove vidike.

Adalbert Rebić

STIPE NIMAC, Stanovništvo i perspektive pastoralnoga rada Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, Zagreb: Franjevački samostan Majke Božje Lurdske, 1990. – 246 stranica.

Ovo djelo je od izvanredno velike važnosti upravo zbog domovinskog rata koji je silom nametnut našoj domovini. Ova monografija se temelji na autentičnim statističkim podacima. Dva su cilja koja je pisac imao pred sobom: analizirati pomake stanovništva pogotovo u posljednje vrijeme kad se demografska slika u ovim krajevima tako brzo mijenjala; sučeliti se s problemima pastoralnog djelovanja upućujući na nove perspektive u vremenu i prostoru. U svjetlu novih demografskih promjena uslijed kojih se hrvatsko pučanstvo smanjilo u posljednje vrijeme pisac traži načine kako doći do vjernika i pomoći mu u duhovnom smislu.

Djelo je podijeljeno u tri poglavlja:

I. Povijesna sinteza Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja; II. Pučanstvo Franjevačke provincije PO; III. Pastoralno djelo i perspektive Franjevačke provincije PO u svjetlu sadašnjih demografskih promjena.

U *prvom* poglavlju prikazuje, vrlo kratko, dolazak i djelovanje franjevaca u dalmatinskim odnosno južno-hrvatskim krajevima. Zatim izlaže osobite povijesne prilike u kakvima hrvatsko pučanstvo u tim krajevima živi danas. Takva